

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja atzinums par grozīto priekšlikumu Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam (COM(2006) 213 galīgā redakcija) priekšlikumu Komisijas Regulai (EK, Euratom), ar kuru groza Regulu (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību Padomes Regulai (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam (SEC(2006) 866 galīgā redakcija)

(2007/C 94/03)

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 286. pantu,

ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 8. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un par šādu datu brīvu apriti ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti ⁽²⁾, jo īpaši tās 41. pantu,

ņemot vērā lūgumu sniegt atzinumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. pantu, ko Komisija nosūtījusi 2006. gada 18. maijā (attiecībā uz grozīto priekšlikumu Finanšu regulai) un 2006. gada 4. jūlijā (attiecībā uz priekšlikumu Īstenošanas kārtībai),

IR PIENĒMIS ŠO ATZINUMU.

I. IEVADS

1. Padomes Regulā (EK, Euratom) Nr. 1605/2002, 2002. gada 25. jūnijs par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam ⁽³⁾, turpmāk tekstā "Finanšu regula", noteikts juridiskais pamatojums finanšu pārvaldības reformai. Komisija 2002. gada decembrī pēc plašas apspriešanās ar iestādēm pieņēma Finanšu regulas Īstenošanas kārtību (turpmāk tekstā "Īstenošanas kārtība"). Abas regulas, kas attiecas uz visām iestādēm, stājās spēkā 2003. gada 1. janvārī.
2. 2006. gadā pieņemtais grozītais priekšlikums Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam ⁽⁴⁾ (turpmāk tekstā "Finanšu regulas priekšlikums"), ir iesniegts atbilstīgi Finanšu regulas 184. pantam, saskaņā ar kuru Finanšu regulu pārskata ik pēc trim gadiem vai tad, kad tas izrādās nepieciešams. Finanšu regulas priekšlikuma galvenais mērķis ir uzlabot noteikumu efektivitāti un pārskatāmību, lai panāktu labāku līdzsvaru starp kontroles izmaksām un finansiālajiem riskiem, saglabājot

Kopienas līdzekļu augstu aizsardzības līmeni. Piemērojot saskaņošanas procedūru, 2006. gada novembra beigās panāca vienošanos starp Eiropas Parlamentu un Padomi par Finanšu regulas grozīto priekšlikumu. Attiecīgais teksts ir ņemts vērā šajā atzinumā ⁽⁵⁾.

3. Lai paātrinātu likumdošanas procesu, Komisija nāca klajā ar priekšlikumu Komisijas Regulai (EK, Euratom), ar kuru groza Regulu (EK, Euratom) Nr. 2342/2002, ar ko paredz īstenošanas kārtību Padomes Regulai (EK, Euratom) Nr. 1605/2002 par Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam ⁽⁶⁾ (turpmāk tekstā "Īstenošanas kārtības priekšlikums"). Par abiem priekšlikumiem ir notikušas apspriedes ar EDAU.

4. EDAU uzskata, ka priekšlikumu analīze ir svarīga, jo tie ietekmēs to, kādā veidā apstrādās noteiktus personas datus, kas attiecas uz finanšu darbībām. Viens no galvenajiem priekšlikumu punktiem ir tas, ka Komisija izveido un pārvalda centrālu datu bāzi, kas ir paredzēta visām iestādēm un struktūrām un kurā iekļauta informācija par kandidātiem un pretendentiem, uz kuriem krāpšanas dēļ attiecas īpaši izslēgšanas noteikumi; šajā datu bāzē iekļauto informāciju drīkst saņemt dažādu līmeņu iestādes. EDAU uzsver, ka šāda centrāla datu bāze, kurā būtu iekļautas ziņas par kandidātiem un pretendentiem, uz kuriem attiecas kāds no Finanšu regulas 93., 94. pantā un 96. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem gadījumiem, jau pastāvējusi, pirms izdarīti grozījumi Finanšu regulā ⁽⁷⁾. Pašreizējā datu bāze balstās uz dažāda līmeņa brīdinājumiem, ko lieto atkarībā no to ietekmes uz kandidātiem un pretendentiem (1., 2., 3., 4., 5.a un 5.b līmenis). Tomēr pašreizējai datu bāzei, ko iestāžu līmenī ir izveidojusi Komisija, ir plašāka darbības joma nekā datu bāzei, kas paredzēta Finanšu regulas priekšlikumā (un kurā iekļauj vienīgi 5. līmeņa brīdinājumus). Jautājums par centrālo datu bāzi un citiem priekšlikumu aspektiem ir rūpīgi jāizskata, raugoties no datu aizsardzības viedokļa.

⁽¹⁾ OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

⁽²⁾ OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 248, 16.9.2002., 1 lpp.

⁽⁴⁾ Dok. COM(2006) 213 galīgā redakcija — 2005/0090 (CNS)

⁽⁵⁾ Grozītajā priekšlikumā ir svītrots 95. panta 3. punkta 2. apakšpunkts, un tādējādi attiecībā uz datu aizsardzību ir panākts uzlabojums.

⁽⁶⁾ Dok. SEC(2006) 866 galīgā redakcija

⁽⁷⁾ Par pašreizējās situācijas analīzi skatīt EDAU 2006. gada 6. decembra iepriekšējas pārbaudes atzinumu par Komisijas agrīnās brīdināšanas sistēmu; pieejams: www.edps.europa.eu

Apspriešanās ar EDAU

5. Komisija EDAU ieteikuma pieņemšanai nosūtīja Finanšu regulas un Īstenošanas kārtības priekšlikumus, kā paredzēts 28. panta 2. punktā Regulā (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (turpmāk tekstā "Regula 45/2001"). Ņemot vērā to, ka Regulas (EK) Nr. 45/2001 28. panta 2. punktā ir paredzēts obligāts noteikums, EDAU pauž gandarījumu par to, ka priekšlikumu preambulās ir skaidri formulēta atsauce uz šo apspriešanos.

II. PRIEKŠLIKUMU ANALĪZE

6. Komisijai, kas ir atbildīga par Eiropas Savienības vispārējā budžeta un citu tādu līdzekļu izpildi, ko pārvalda Kopienas, ir pienākums apkarot krāpniecību un jebkādas citas nelegālas darbības, kuras ietekmē Kopienas finanšu intereses. Finanšu regulas un Īstenošanas kārtības priekšlikumos Komisijai saistībā ar Kopienas līdzekļu pārvaldību ir paredzēti jauni pienākumi attiecībā uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu un subsīdiju piešķiršanu trešām personām. Ņemot vērā to, ka priekšlikumos paredzēti turpmāki noteikumi, kas jāievēro, lai nodrošinātu Kopienas finanšu interešu aizsardzību, ir būtiski, ka, apstrādājot personas datus, būtu pienācīgi nodrošināta attiecīgo personu tiesības uz personas datu aizsardzību un tiesības uz privāto dzīvi.

II.1. Pārskatāmība

7. EDAU apzinās, ka priekšlikumos tiek sekmēti pareizas finanšu pārvaldības būtiski principi un ka tiek ieviesti jauni principi, kā arī stiprināti jau pastāvošie. Piemēram, EDAU atzīmē, ka Finanšu regulas priekšlikuma 1. apsvērumā ir paredzēts, ka "jo īpaši ir jāstiprina pārskatāmība, sniedzot informāciju par Kopienas līdzekļu saņēmējiem". Šis princips ir izstrādāts Finanšu regulas 30. panta 3. punktā un 53. pantā.
8. Šajos noteikumos, kas attiecas uz pārskatāmības principu, paredzēts, ka turpmāk tiks publicēti budžeta līdzekļu saņēmēji. EDAU atbalsta šā principa iekļaušanu, ja pienācīgi tiek ņemta vērā Direktīva 95/46/EK un Regula (EK) Nr. 45/2001, taču viņš vēlas uzsvērt, ka saistībā ar datu subjektu tiesībām⁽⁸⁾ būtu jāievēro aktīva pieeja, jo personas dati tiks atklāti. Šī aktīvā pieeja varētu nozīmēt to, ka datu subjektus jau iepriekš, proti, brīdī, kad personas dati tiek vākti, informē par to, ka šos datus var publicēt; turklāt ar šo pieeju būtu jānodrošina tas, ka tiek ievērotas attiecīgo

personu piekļuves tiesības un tiesības iebilst. Šo principu arī būtu jāpiemēro attiecībā uz līdzekļu saņēmēju *ex post* publikošanu (Īstenošanas kārtības 169. pants).

II.2. Agrinās brīdināšanas sistēmas (EWS) centrālā datu bāze

9. Finanšu regulas priekšlikuma 95. pantā paredzēts, ka centrālu datubāzi, kurā būtu iekļautas atbilstīgas ziņas par kandidātiem un pretendentiem, uz kuriem attiecas kāds no Finanšu regulas 93., 94. panta⁽⁹⁾ un 96. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem gadījumiem, Komisija izveido un pārvalda saskaņā ar Kopienas noteikumiem par personas datu apstrādi. Kā minēts ievadā, 95. panta jaunā redakcija, uzsverot Komisijas vadošo lomu, būtiski negroza pašreizējo praksi, kas īstenota līdz šim (proti, Finanšu regulas 95. pantā noteikts, ka katrai iestādei ir sava centrālā datu bāze). Patlaban iestādēm⁽¹⁰⁾ patiešām nav savu atsevišķu datu bāzu, tās izmanto Eiropas Komisijas elektronisko datu bāzi un notiek informācijas apmaiņa ar Komisiju⁽¹¹⁾. Šī datu bāze tiek pārvaldīta saskaņā ar procedūru, kas paredzēta Komisijas Lēmumā par agrinās brīdināšanas sistēmu (EWS)⁽¹²⁾. Komisija apkopo visu atbilstīgo informāciju, un tā ir galvenais portāls visām iestādēm, kas piedalās sistēmā.

10. Finanšu regulas priekšlikuma 95. pantā turklāt paredzēts, ka datu bāze ir kopīga Finanšu regulas 185. pantā minētām iestādēm, izpildaģentūrām un struktūrām. 95. pantā Finanšu regulā, par kuru panākta vienošanās, turklāt noteikts, ka dalībvalstu un trešo valstu iestādes, kā arī struktūras, kas piedalās budžeta izpildē, informē kompetento kredītrīkotāju par kandidātiem un pretendentiem, uz kuriem attiecas kāds no 93. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētiem gadījumiem (proti, attiecībā uz kuriem pieņemts spēkā stāties tiesas spriedums). Šo informāciju sniedz tad, ja attiecīgās personas rīcība ir kaitējusi Kopienas finanšu intereses (95. panta 2. punkts). Sekas, kas attiecīgajām personām rodas no piedalīšanās šādās darbībās, ir analizētas turpmāk tekstā.

⁽⁹⁾ Regulas 93. un 94. pantā (lasot kopā ar 114. panta 2. punktu) paredzēts, ka trešās personas nevar piedalīties iepirkuma vai līgumu slēgšanas piešķiršanas procedūrā, ja tās atrodas kādā no Finanšu regulas 93. pantā minētajiem gadījumiem; turklāt ir paredzēts, ka līguma slēgšanas tiesības vai subsīdijas nevar tikt piešķirtas trešām personām interešu konflikta gadījumā vai tādā gadījumā, ja līgumslēdzēja iestāde iepirkuma vai līgumu slēgšanas piešķiršanas procedūras vajadzībām ir pieprasījusi informāciju un persona ir sniegusi nepatiesas ziņas.

⁽¹⁰⁾ Finanšu regulas 1. pants: Šajā regulā Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, Reģionu komiteja, ombuds un Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs tiek uzskatīti par Kopienas iestādēm.

⁽¹¹⁾ Skatīt EDAU iepriekšējās pārbaudes atzinumu par Eiropas Kopienas tiesas EWS, ko publicēs mūsu tīmekļa vietnē.

⁽¹²⁾ C(2004) 193/3, grozīts ar kļūdu labojumu C(2004) 517 un pēdējo reizi grozīts ar 2006. gada iekšējiem noteikumiem, skatīt: http://ec.europa.eu/budget/library/sound_fin_mgt/ews_decision_en.pdf.

⁽⁸⁾ Skatīt Regulas 45/2001 11.-13. un 18. pantu. Par jēdzienu "aktīva pieeja" skatīt: EDAU vispārējās informācijas dokuments: publiska piekļuve dokumentiem un datu aizsardzība, 2005. gada 12. jūlijs: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/21>

11. Ņemot vērā Finanšu regulā paredzētos datu apstrādes mērķus, EDAU piekrīt, ka tiek izveidota centrāla datu bāze, kurā būtu iekļautas ziņas par kandidātiem un pretendentiem, uz kuriem attiecas kāds no Finanšu regulas 93., 94. pantā un 96. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem gadījumiem. Šie mērķi ir paaugstināt efektivitāti, uzlabot Kopienas finanšu interešu aizsardzību un nodrošināt tādas slepenas informācijas apriti, kas attiecas uz trešām personām.
12. Tomēr, lai gan centrālas datu bāzes un liela mēroga sistēmas mūsdienās lieto arvien biežāk, EDAU uzskata, ka katrā atsevišķā gadījumā pienācīgi un uzmanīgi ir jāizvērtē, vai šāda datu bāze ir vajadzīga, un, ja šāda datu bāze ir izveidota, ir jāīsteno īpaši drošības mehānismi, ņemot vērā datu aizsardzības principus. Tas jādara, lai izvairītos no jebkādas darbību norises, kas varētu negatīvi ietekmēt personas datu aizsardzību. EDAU uzskata, ka jebkuram priekšlikumam, kurā paredz izveidot personas datu centrālu glabātavu, ir jāatbilst Eiropas tiesību aktiem par datu aizsardzību un tie pienācīgi jāīsteno. Piemēram, Regulas (EK) Nr. 45/2001 4. pants (datu kvalitāte), 5. pants (apstrādes likumīgums) un 10. pants (īpašu kategoriju datu apstrāde) ir vissvarīgākie attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic Eiropas iestādes.

13. Turklāt, EDAU uzsver, ka personas datiem jābūt vākiem likumīgiem nolūkiem (Regulas (EK) Nr. 45/2001 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts). Šajā sakarā EDAU uzskata, ka, lai gan iestāžu un struktūru likumīgās interesēs ir izveidot sistēmu, lai aizsargātu Kopienas finanšu intereses un reputāciju, taču brīdināšanas sistēmas ieviešana var būtiski negatīvi ietekmēt datu subjektus, un šajā sakarā ir jānosaka īpaši drošības mehānismi, lai aizsargātu datu subjektu likumīgās intereses. Šie drošības mehānismi ir plašāk izskatīti turpmākos punktos.

II.2.a. Attiecīgie datu subjekti

14. EWS datubāze balstās uz centrāli apstiprinātu "Juridisku vienību datni" (še turpmāk LEF) un izmanto tajā iekļautos datus. LEF ir vispārēja datu bāze, kurā iekļauta informācija par juridiskām vai fiziskām personām, kam ir (ir bijuši) līgumiski un/vai finansiāli darījumi ar kādu no Komisijas dienestiem: pakalpojumu sniedzējiem, personālu, ekspertiem, subsīdiu saņēmējiem. Finanšu regulas priekšlikuma 95. pants attiecas vienīgi uz kandidātiem un pretendentiem un nevis uz darbiniekiem, jo viņi vienlaicīgi nevar būt kandidāti un pretendenti. Šajā sakarā EDAU ierosina Īstenošanas kārtības priekšlikumā precizēt kandidātu un pretendentu definīciju, lai izvairītos no pārpratumiem attiecībā uz minētajām vienībām.

15. Turklāt EDAU ierosina, ka Īstenošanas kārtības priekšlikuma 134.a pantā būtu jāprecizē, kuras vienību kategorijas būtu jāiekļauj datu bāzē. Regulas 134.a pants attiecas uz trešām pusēm, LEF sauktas arī par juridiskām vienībām, kas ir vai nu fiziskas vai juridiskas personas. Turklāt priekšlikumā ir paredzēta trešā kategorija, jo informācija var attiekties arī uz tādām fiziskām personām, kurām ir pārstāvības, lēmumu pieņemšanas vai kontroles pilnvaras attiecībā uz konkrētām juridiskām personām. Šajā gadījumā dati par fiziskām personām ir iekļauti sistēmā, ja tām ir pilnvaras pārstāvēt. Pašlaik dati par šīm personas ir iekļauti, datu bāzē izveidojot atsevišķus jaunus šķirklus. Būtu jāprecizē kopīgās un atšķirīgās iezīmes, kas ir starp juridiskām un fiziskām personām, kurām ir pārstāvības, lēmumu pieņemšanas vai kontroles pilnvaras attiecībā uz konkrētām juridiskām personām.

II.2.b. Datu bāzē reģistrētās informācijas atjaunināšana

16. Datu kvalitātes princips (Regulas 45/2001/EK 4. pants) nosaka, ka personas datiem jābūt adekvātiem, atbilstīgiem un ne pārlietu apjomīgiem, ņemot vērā nolūkus, kādos tos vāc un /vai pēc tam apstrādā⁽¹³⁾. Ir skaidrs, ka personas datu kvalitāti var nodrošināt tikai tādā gadījumā, ja to precizitāti regulāri un pienācīgi pārbauda. Īstenošanas kārtības priekšlikuma 134.a panta 2. punktā ir paredzēts, ka Komisija, izmantojot datu aizsardzības protokolu, datubāzē iekļautos apstiprinātos datus sniedz personām, kas nozīmētas šā panta pirmajā daļā minētās institūcijās, izpildaģentūrās, iestādēs un struktūrās. Ierosinātais grafiks ir neskaidrs. EDAU apzinās, ka tiek apsvērtas arī citas iespējas, kas paredz pastāvīgu datu nodrošināšanu. Tomēr tas nebūtu pietiekami. EDAU uzskata, ka centrālā datu bāze ir jāatjaunina bieži, proti, tam būtu jānotiek sistēmātiski un saskaņā ar precīzu grafiku (ja datus iesniegtu reizi mēnesī vai nedēļā, tas palīdzētu nodrošināt datu precizitāti un laicīgu atjaunināšanu).

II.2.c. Pārvaldība un drošība

17. Centrālajai datu bāzei ir jābūt pienācīgi aizsargātai. Centrālās datu bāzes pārvaldība un optimāla aizsardzības līmeņa ieviešana ir pamatprasība, lai nodrošinātu datu bāzē uzglabāto personas datu piemērotu aizsardzību un atjaunināšanu. Lai panāktu pietiekama līmeņa aizsardzību, ir jāievieš pareizi drošības mehānismi, lai novērstu iespējamus draudus, kas ir saistīti ar sistēmas infrastruktūru un iesaistītajām personām.

⁽¹³⁾ EWS sistēmā ir iekļauta šāda informācija: Personas vārds un uzvārds un adrese — EWS brīdinājums veids — aktīvā brīdinājuma sākuma un beigu datums — Komisijas dienests, kas pieprasījis EWS brīdinājumu.

18. Šajā sakarā EDAU uzskata, ka ir jāizveido kredītrīkotāju atlases vienota kārtība, lai nodrošinātu centrālā datu bāzē reģistrētās informācijas pienācīgu aizsardzību un nodrošinātu datu bāzes integritāti. Lai gan 134.a pantā ir paredzēta tāda kredītrīkotāja atlase, kurš ir atbildīgs par pieprasījumu iekļaut datu bāzē un par tādu apstiprinātu datu saņemšanu, kas ir iekļauti datu bāzē, un ir definēti viņa uzdevumi, šī procedūra ir paredzēta vienīgi Finanšu regulas 185. pantā minētām iestādēm, izpildaģentūrām vai struktūrām, un Komisija to ir īstenojusi ar Komisijas Lēmumu par agrīnās brīdināšanas sistēmu. Nav paredzēts konkrēts noteikums attiecībā uz dalībvalstīm, trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām. Tas varētu izraisīt situāciju, ka ne visi dati, kuriem piekļūst, ir vienādi aizsargāti.
19. EDAU iesaka izstrādāt papildu administratīvus noteikumus par to, kādā veidā un cik lielā apjomā datiem var piekļūt dalībvalstu, trešo valstu un starptautisku organizāciju iestādes un struktūras. EDAU uzskata, ka svarīgi ir ne tikai nodrošināt datu bāzē uzkrātās informācijas drošību, bet arī to, lai informāciju tiktu nosūtīta tām iestādēm, kas ir kompetentas un tiesīgas, un šo iestāžu iekšienē — tikai kompetentiem ierēdņiem.
- II.2.d. *Datu apmaiņa*
20. EDAU atzīst, ka būtu jāizveido viens centrāls datu bāzes piekļuves punkts, ko koordinētu Komisija. Turklāt Finanšu regulas priekšlikumā ir paplašināta EWS pašreizējā darbības joma, jo tajā ir paredzēta piekļuve vairāk iestādēm un struktūrām nekā iepriekšējā versijā. Tādējādi Finanšu regulas priekšlikumā ir paredzēti dažādi gadījumi attiecībā uz piekļuvi atbilstīgai informācijai. Šie gadījumi attiecas uz dažādām iestādēm un struktūrām, un tie ir jāanalizē atsevišķi. Attiecībā uz datu aizsardzību EDAU atzīmē, ka, paredzot datu bāzes piekļuves tiesības dažādām struktūrām, notiek datu nosūtīšana uz visām attiecīgajām struktūrām, lai arī datus reģistrē Komisija. Tādējādi ir jāveic analīze, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 45/2001 7., 8. un 9. pantu, kas attiecas uz datu nosūtīšanu.
21. Finanšu regulas priekšlikumā ir skaidri šķirti divi datu nosūtīšanas gadījumi. Pirmais attiecas uz datu nosūtīšanu Kopienas iestādēs un struktūrās vai starp tām. Otrais attiecas uz dalībvalstu, trešo valstu vai starptautisku organizāciju piekļuves tiesībām. EDAU šajā atzinumā atsevišķi analizēs gadījumu, kurā iesaistītas dalībvalstis, un gadījumu, kurā iesaistītas trešās valstis vai starptautiskas organizācijas, tā kā šie gadījumi ir atsevišķi apskatīti Regulā (EK) Nr. 45/2001.
22. Uz pirmo gadījumu attiecas Finanšu regulas priekšlikuma 95. panta 1. punkts, kurā noteikts, ka Komisijas izveidotā un pārvaldītā datu bāze ir kopīga visām iestādēm, izpildaģentūrām un struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 185. pantā. EDAU uzsver, ka gadījumos, kad personas dati tiek nosūtīti Kopienas iestādēs vai struktūrās vai starp tām, piemēro Regulas (EK) Nr. 45/2001 7. pantu. Tādējādi EDAU atgādina, ka datu saņēmējs tos apstrādā tikai tādos nolūkos, kādiem tie bija sūtīti.
23. Uz dalībvalstu, trešo valstu un starptautisku organizāciju piekļuvi attiecas Finanšu regulas priekšlikuma 95. panta 2. punkta otrais ievilkums. Tām ir piekļuve datu bāzē iekļautajai informācijai, un tās vajadzības gadījumā un uz savu atbildību var ņemt to vērā, piešķirot līguma slēgšanas tiesības saistībā ar budžeta izpildi. Tādēļ priekšlikumā paredzēta automātiska piekļuve datu bāzei, piešķirot līguma slēgšanas tiesības saistībā ar budžeta izpildi.
24. EDAU uzsver to, ka gadījumos, kad dalībvalstis ir attiecīgo datu saņēmējas, piemēro Regulas 45/2001 8. pantu. Šis pants attiecas uz personas datu nosūtīšanu saņēmējiem, kas nav Kopienas iestādes un struktūras un kam piemēro Direktīvu 95/46/EK. Šajā gadījumā ir ļoti iespējams, ka ir ievērots 8. panta a) punkts, tā kā no tā, kādā veidā Komisija veic budžeta izpildi, izriet, vai saņēmējiem, veicot uzdevumus, dati ir "vajadzīgi". Turklāt uz visām šīm iestādēm attiecas valsts tiesību akti, ar kuriem īsteno Direktīvu 95/46, un tās darbojas Eiropas budžeta izpildes nolūkos.
25. Tiktāl, ciktāl tas attiecas uz trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, piemēro Regulas (EK) Nr. 45/2001 9. pantu ⁽¹⁴⁾. Regulas 9. panta 1. punktā aizliedz nosūtīt personas datus saņēmējiem, kas nav Kopienas iestādes un struktūras un nav pakļauti attiecīgās valsts tiesību aktiem, kuri pieņemti saskaņā ar Direktīvu 95/46/EK, izņemot gadījumus, ja saņēmēja valstī vai saņēmēja starptautiskajā organizācijā ir nodrošināts atbilstīgs aizsardzības līmenis un datus sūta tikai, lai varētu izpildīt uzdevumus, kas ietilpst par datu apstrādi atbildīgās personas kompetencē. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001 ir iespējamas atkāpes, piešķirot līguma slēgšanas tiesības saistībā ar budžeta izpildi. Tomēr EDAU uzsver, ka šie izņēmumi ir jāinterpretē iespējami šauri. Veicot sistemātiskus nosūtījumus, ir ieteicams nodrošināt pienācīgus drošības mehānismus. Nosūtījumi, kas ir saistīti ar personas datu nosūtīšanu no centrālās datu bāzes, ir sistemātiski, un tādēļ īstenošanas kārtībā būtu jānosaka, ka jāparedz drošības mehānismi, piemēram, līguma klauzulas ES līdzekļu piešķiruma nolīgumā;

⁽¹⁴⁾ 9. pants atbilst Direktīvas 95/46/EK 25. un 26. pantam.

26. Turklāt trešās valstis saskaņā ar Finanšu regulas 95. pantu saņem datus ne tikai no centrālās datu bāzes. Īstenošanas kārtības 134.a pantā arī ir paredzēts, ka datus nosūta arī trešās valstis un starptautiskas organizācijas un ka tās apstiprina Komisijai, ka informācija ir sagatavota un nosūtīta saskaņā ar personas datu aizsardzības noteikumiem. Šajā sakarā EDAU uzsver, cik būtiski ir ievērot datu kvalitātes principu, veicot starptautisku datu nosūtīšanu. Ir jābūt nodrošinātam, ka ir ievēroti Regulas (EK) Nr. 45/2001 noteikumi attiecībā uz tādu datu precizitāti un atjaunināšanu, ko nosūta Komisijai un kas tiek reģistrēti datu bāzē. Tādēļ, slēdzot finansēšanas nolīgumus, ir svarīgi definēt, kādus datus vāc un kādā veidā tiek garantēta šo datu kvalitāte Īstenošanas kārtībā arī būtu jāiekļauj šo drošības mehānismu prasība.

II.2.e. Kandidātu un pretendentu tiesības

27. Centrālajā datu bāzē reģistrētiem kandidātiem un pretendentiem ir nodrošinātas garantijas attiecībā uz viņu personas datu pārvaldību centrālajā datu bāzē. Šajos drošības mehānismos īpaši būtu jānodrošina datu subjekta tiesības būt informētam un tiesības piekļūt datiem, kas attiecas uz viņu.

28. Uz tiesībām būt informētam attiecas Īstenošanas kārtības priekšlikuma 134.a panta 1. punkta 3) apakšpunkts. Tomēr EDAU uzskata, ka šā punkta formulējums būtu jāpārskata un jāformulē šādi: "Finanšu regulas 95. panta 1. un 2. punktā minētās iestādes, izpildaģentūras un struktūras apliecina Komisijai, ka informācija tika iegūta un nosūtīta saskaņā ar noteikumiem par personas datu aizsardzību un ka attiecīgā trešā persona tika informēta par informācijas nosūtīšanu". EDAU uzsver, ka Regula (EK) Nr. 45/2001 attiecas uz iestādēm, izpildaģentūrām un struktūrām, bet dalībvalstīs piemēros valsts tiesību aktus, kas pieņemti, lai īstenotu Direktīvu 95/46/EK. Tomēr var rasties problēma valsts līmenī, ja trešā valsts nenodrošina saviem valstspiederīgiem tiesības būt informētiem. EDAU uzskata, ka Komisijai būtu jānodrošina mehānisms, kas ļauj jebkuram kandidātam vai pretendētam saņemt informāciju par to, ka viņš ir iekļauts centrālā datu bāzē.

29. Bez tam EDAU atbalsta aktīvo pieeju attiecībā uz tiesībām uz informāciju⁽¹⁵⁾. Iepriekšējās pārbaudes atzinumā par Eiropas Kopienu Tiesas EWS izveidošanu⁽¹⁶⁾ EDAU puda gandarījumu, ka visas trešās personas tiek iepriekš informētas par to, ka viņu personas datus var izmantot ne tikai Tiesa iekšējos ar iepirkuma procesu saistītos nolūkos, bet tos var arī saskaņā ar Finanšu regulas 93. un 94. pantu nosūtīt citām iestādēm, lai iekļautu Finanšu regulas 95. pantā minētajā Komisijas datu bāzē. Šādos gadījumos trešā persona jau ir informēta, ka, ja tā ir iekļauta Komisijas datu

bāzē, to var izslēgt no līdzdalības iepirkuma piešķiršanas procedūrā vai tai var nepiešķirt līgumu. Tāpat EDAU arī atzīst centienus piešķirt papildu tiesības uz informāciju. Piemēram, Finanšu regulas priekšlikuma 36. apsvērumā izklāstītas to pretendentu tiesības pēc līguma piešķiršanas saņemt informāciju, kas netika pieņemti. Kā tas jau bija uzsvērts minētajā atzinumā, EDAU ierosina šo procedūru piemērot visās atbilstīgajās iestādēs, institūcijās un struktūrās, kā arī to paredzēt Īstenošanas kārtības priekšlikumā.

30. Regulas (EK) Nr. 45/2001 13. pantā ir noteiktas datu subjekta tiesības piekļūt informācijai, ko apstrādā par datu apstrādi atbildīgās personas. Lai šīs tiesības īstenotu, Īstenošanas kārtībā attiecīgi būtu jānosaka, ka jebkurai datu bāzē iekļautai trešai personai ir tiesības piekļūt datiem, kas uz viņu attiecas, un ka šīs tiesības nebūtu jāierobežo, izmantojot kādus citus nolūkus, kas nav minēti Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā. Turklāt piekļuves tiesības ir cieši saistītas ar iepriekš minēto aktīvo pieeju, jo, ja personas nav informētas par viņu iekļaušanu datu bāzē, tās nebūs spējīgas īstenot piekļuves tiesības.

II.2.f. Iepriekšējās pārbaudes nepieciešamība

31. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 27. panta 2. punkta b) apakšpunktu apstrādes darbības, kas paredzētas tādu personisku aspektu novērtēšanai, kas attiecas uz datu subjektu, tostarp viņa spējam, efektivitāti un uzvedību, var īpaši apdraudēt datu subjektu tiesības. Tas attiecas arī uz tādām apstrādes darbībām, ko veic, lai personai atņemtu tiesības, priekšrocības vai izslēgtu no līguma (27. panta 2. punkta d) apakšpunkts).

32. Šā atzinuma pieņemšanas brīdī gan Eiropas Komisija, gan Eiropas Kopienu Tiesa ir nosūtījušas EDAU paziņojumus par agrīnās brīdināšanas sistēmas iepriekšēju pārbaudi, pamatojoties uz Finanšu regulas pašreizējo redakciju. Tā kā ar Finanšu regulas jauno redakciju tiek grozīta datu bāzes pārvaldība, paredzot izveidot kopīgu datu bāzi, kurai piekļūst dalībvalstis, trešās valstis un starptautiskas organizācijas un kurai tās sūta datus, EDAU uzskata, ka tas ir būtisks grozījums attiecībā uz Regulas (EK) Nr. 45/2001 27. pantu. Tāpēc brīdī, kad Komisija pieņems pasākumus, lai īstenotu jauno tiesību aktu, EDAU veiks iepriekšēju pārbaudi.

III. UZGLABĀŠANAS TERMIŅI UN BUDŽETA KONTROLE

33. EDAU vēlētos izmantot šo iespēju, lai pievērstu uzmanību noteikumam, ko viņš analizēja jau citos iepriekšējās pārbaudes gadījumos, kas saistīti ar budžeta jautājumiem, kaut arī uz minēto noteikumu neattiecas priekšlikumos paredzētie pašreizējie grozījumi.

⁽¹⁵⁾ Skatīt iepriekš punktu par pārskatāmības principu.

⁽¹⁶⁾ Drīz būs publicēts mūsu tīmekļa vietnē: www.europa.edps.eu

Pašreizējā sistēma

34. Pašreizējās Īstenošanas kārtības 49. pantā par kredītrīkotājam veicamā apliecināmo dokumentu kārtošānu noteikts, ka "Vadības sistēmas un procedūras attiecībā uz apliecināmo dokumentu oriģinālu kārtošānu nodrošina, ka: (...) d) šādus dokumentus uzglabā vismaz piecus gadus no dienas, kad Eiropas Parlaments ir apstiprinājis budžeta izpildi par gadu, uz kuru šie dokumenti attiecas. Dokumentus, kuri attiecas uz darbībām, kas nav pilnīgi pabeigtas, uzglabā ilgāk nekā noteikts pirmās daļas d) punktā, tas ir, līdz nākamā gada beigām pēc darbības pabeigšanas".
35. Kas attiecas uz Īstenošanas kārtībā paredzēto apliecināmo dokumentu uzglabāšanu, minētais princips dod iespēju tos uzglabāt līdz 7 gadiem — nolūkā, kas saistīts ar Eiropas iestāžu un struktūru pārskatiem par budžeta izpildi.
36. Tā kā kredītrīkotājam veicamā apliecināmos dokumentos var būt personas dati, tiek piemēroti arī personas datu uzglabāšanas principi, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti.
37. Direktīvas (EK) Nr. 45/2001/EK 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir noteikts vispārējais princips, ka personas datiem jābūt adekvātiem, atbilstīgiem un ne pārlietu apjomīgiem, ņemot vērā nolūkus, kādos tos vāc un/vai pēc tam apstrādā. Regulas 4. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzēts, ka personas datiem jābūt glabātiem formā, kas ļauj identificēt datu subjektus ne ilgāk, kā vajadzīgs nolūkiem, kādos dati ir savākti vai kādos tos pēc tam apstrādā.
38. Regulas 37. pantā paredzēti īpaši noteikumi attiecībā uz datiem par informācijas plūsmu un rēķiniem, izmantojot telekomunikāciju tīklus. Regulas 34. pantā šādi tīkli tiek definēti kā "telekomunikāciju tīkls vai termināliekārtā, kuru darbību kontrolē Kopienas iestāde vai struktūra". Minēto pantu attiecīgi piemēro datiem par informācijas plūsmu un rēķiniem, ko savāc Kopienas iestāžu un struktūru iekšējos telekomunikāciju tīklos.
39. Saskaņā 37. panta 1. punktu informācijas plūsmas datus, ko apstrādā un saglabā, lai noteiktu izsaukumus un citus savienojumus telekomunikāciju tīklā, pēc izsaukuma vai cita savienojuma beigām izdzēš vai padara anonīmus. Tātad piemēro principu, saskaņā ar ko datus izdzēš, tiklīdz tie nav vajadzīgi, lai noteiktu izsaukumus vai savienojumus.
40. Regulas (EK) Nr. 45/2001 37. panta 2. punktā tomēr noteikts, ka informācijas plūsmas datus ⁽¹⁷⁾, kas norādīti ar Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāju saskaņotajā sarakstā, drīkst apstrādāt telekomunikāciju budžeta un informācijas plūsmas pārvaldības vajadzībām, to skaitā telekomunikāciju sistēmu atļautas izmantošanas pārbaudei. Šos datus iespējami ātrāk un ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc iegūšanas izdzēš vai padara anonīmus, ja vien tos nevajag saglabāt ilgāku laiku, lai

izvirzītu, īstenotu vai aizstāvētu tiesības tiesas izskatītā likumīgā prasībā. Ja sešu mēnešu laikā netiek sākta neviena no noteiktajām darbībām, informācijas plūsmas datus izdzēš vai padara anonīmus. Ja šajā laikposmā ir sākta kāda darbība, noteikto termiņu pārtrauc līdz darbības beigām, proti, līdz pārsūdzībai paredzētā laika beigām vai vajadzības gadījumā — līdz pārsūdzības procedūras beigām. Katra informācijas plūsmas datu un rēķinu uzglabāšana ilgāk par sešiem mēnešiem ir jāpamato vienīgi ar Regulas 20. pantu.

41. Regulas (EK) Nr. 45/2001 20. pantā paredzēts, ka šajā pantā uzskaitītos gadījumos var piemērot izņēmumus un ierobežojumus attiecībā uz 37. panta 1. punktā noteikto informācijas plūsmas datu tūlītēju izdzēšanu. Konkrēti, informācijas plūsmas datus var saglabāt, ja tas ir vajadzīgs šādiem aizsardzības pasākumiem — noziedzīgu nodarījumu novēršana, izmeklēšana, atklāšana un kriminālvajāšana dalībvalsts vai Eiropas Kopienas svarīgas ekonomiskas vai finansiālas intereses, tostarp jautājumi, kas attiecas uz monetāro politiku, budžetu un nodokļiem; vai datu subjekta vai citu personu tiesību un brīvību aizsardzība. Regulas 20. pants, kurā noteikti izņēmumi attiecībā uz Regulā paredzētiem datu aizsardzības principiem, ir jāinterpretē iespējami šauri un jāpiemēro katram gadījumam atsevišķi. Turklāt, 20. pantā ir paredzēti izņēmumi tikai attiecībā uz 37. panta 1. punktā noteikto informācijas plūsmas datu tūlītēju izdzēšanu un nevis attiecībā uz 37. panta 2. punktā noteikto sešu mēnešu termiņu. Tādējādi 20. pantu nevar izmantot par pamatojumu, lai informācijas plūsmas datus saglabātu ilgāk par sešiem mēnešiem vispārējiem revīzijas nolūkiem, kā noteikts Īstenošanas kārtības 49. pantā.

Nepieciešamība pārskatīt

42. EDAU attiecīgi ierosina pārskatīt Īstenošanas kārtībā paredzētos noteikumus par apliecināmo dokumentu uzglabāšanu, lai nodrošinātu to, ka tiek ievēroti personas datu aizsardzības principi.
43. Lai nodrošinātu šo principu ievērošanu, ir uzmanīgi jāizskata apliecināmos dokumentos iekļautā informācija. Apliecināmos dokumentos tiešām ir iekļauta dažādu līmeņu informācija: vispārēja informācija, kas attiecas uz budžeta izpildi, tostarp iespējamu revīziju, un sīka informācija, kas nav tieši vajadzīga budžeta kontrolei.
44. Būtu jānosaka šāds vispārējais princips — ja apliecināmos dokumentos ir iekļauti personas dati, drīkst apstrādāt tikai tos personas datus, kas vajadzīgi budžeta izpildes nolūkam. Tādi dokumenti, kuros ir personas dati, kas nav vajadzīgi šim nolūkam, iespēju robežās būtu jāizdzēš. Attiecīgus datus var uzglabāt tikai, ja tie vajadzīgi budžeta izpildes nolūkam. Jebkurā gadījumā Īstenošanas kārtības 49. pantā noteiktais 5 līdz 7 gadu termiņš ir jāuzskata par apliecināmo dokumentu uzglabāšanas maksimālo termiņu.

⁽¹⁷⁾ 37. panta 2. punktā dati par rēķiniem nav tieši minēti, bet tos var netieši iekļaut.

45. Attiecībā uz tādu apliecināmo dokumentu uzglabāšanu, kuros ir iekļauta detalizēta informācija, kā piemēram, dati par informācijas plūsmu, būtu jānosaka šāds princips — dzēst visus datus par informācijas plūsmu, tiklīdz tie nav vajadzīgi budžeta izpildes nolūkam. Katru reizi, kad apliecināšos dokumentos ir dažādu līmeņu informācija, visdetalizētākā zemākā līmeņa informācija, kurā var būt dati par informācijas plūsmu, nav vajadzīga un nebūtu jāuzglabā budžeta izpildes nolūkam. Ja apliecināšos dokumentos nav iekļauta dažādu līmeņu informācija, būtu jāparedz šajos dokumentos iekļautās informācijas daļēja apstrāde, ja vien tā nav saistīta ar nesamērīgu piepūli.
46. Lai paskaidrotu šo jautājumu, EDAU vēlētos kā piemēru apskatīt telekomunikāciju budžeta izveidi iestādēs. Attiecībā uz telekomunikācijām Regulas (EK) Nr. 45/2001 37. pantā noteiktais princips paredz, ka informācijas plūsmas datus, kā piemēram, izsauceņu numuru, izsaukamo numuru un savienojuma ilgumu, drīkst saglabāt informācijas plūsmas un telekomunikāciju budžeta pārvaldības vajadzībām, tostarp telekomunikāciju sistēmu atļautas izmantošanas pārbaudei, ne ilgāk kā sešus mēnešus. Tiklīdz telekomunikāciju sistēmu atļautā izmantošana ir pienācīgi pārbaudīta, visus informācijas plūsmas datus izdzēš vai padara anonīmus. Ja saskaņā ar Īstenošanas kārtību dati ir jāuzglabā telekomunikāciju izmaksu pārbaudes nolūkam, nav jāuzglabā sīki dati par informācijas plūsmu. Vienīgie vajadzīgie dati, ko drīkst uzglabāt budžeta vajadzībām, ir tie, kas attiecas uz telekomunikāciju izmaksām, īpaši neuzsverot datus par informācijas plūsmu ⁽¹⁸⁾.

Ierosinājums attiecībā uz grozīto 49. pantu

47. Lai risinātu jautājumu par atbilstību ar Regulu (EK) Nr. 45/2001, EDAU ierosina Īstenošanas kārtības 49. pantā pievienot šādu daļu: *“Personas dati, kas iekļauti apliecināšos dokumentos, iespēju robežās būtu jāizdzēš, tiklīdz tie nav vajadzīgi budžeta izpildes nolūkam. Jebkurā gadījumā attiecībā uz informācijas plūsmas datu uzglabāšanu būtu jāievēro Regulas (EK) 45/2001 37. panta 2. punkts”*.

IV. SECINĀJUMS

EDAU pauž gandarījumu, ka ir notikusi apspriešanās ar viņu par šiem priekšlikumiem, kuros ir paredzēta Kopienas līdzekļu pareiza un pārskatāmāka finanšu pārvaldība. Viņš pauž gandarījumu arī šajā sakarā izmantot iespēju uzsvērt īpašus datu aizsardzības aspektus, kas saistīti ar šo priekšlikumu īstenošanu, jo īpaši agrīnās brīdināšanas sistēmas kontekstā.

EDAU būtiskākie ieteikumi ir šādi:

- Īstenošanas kārtībā iekļaut atsauces uz aktīvo pieeju (iepriekšēja informācija un atgriezeniskā informācija), kura visās

attiecīgajās iestādēs, institūcijās un struktūrās būtu plaši jāpiemēro attiecībā uz pārskatāmības principu;

- Izveidojot centrālu datu bāzi, ir jāīsteno īpaši drošības mehānismi attiecībā uz datu aizsardzības principiem;
- Īstenošanas kārtības 134.a pantā būtu jāprecizē kandidātu un pretendentu jēdziens, kā arī, kuras vienību kategorijas būtu jāiekļauj datu bāzē;
- Īstenošanas kārtībā būtu jānosaka precīzs laika grafiks attiecībā uz datu bāzē iekļauto datu atjaunināšanu;
- Lai izvairītos no nekoncekvences, dalībvalstīm, iestādēm un struktūrām būtu jāizveido kredītrīkotāju atlases sistēma; būtu jāparedz papildu administratīvie noteikumi par to, kādā veidā un cik lielā apjomā datiem var piekļūt dalībvalstis, iestādes un struktūras saskaņā ar 95. panta 2. punktu.
- Nosūtījumi, kas ir saistīti ar personas datu nosūtīšanu no centrālās datu bāzes, ir sistemātiski, un tādēļ Īstenošanas kārtībā būtu jānosaka, ka jāparedz drošības mehānismi, piemēram, līguma klauzulas;
- Attiecībā uz datu saņemšanu no trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām ir svarīgi definēt, kādus datus vāc un kādā veidā tiek garantēta šo datu kvalitāte; tādēļ Īstenošanas kārtībā būtu jāparedz šādu garantiju nepieciešamība;
- Īstenošanas kārtības 134.a panta 1. punkta 3) apakšpunkta formulējums būtu jāpārskata, tajā iekļaujot atsauci uz iestādēm, izpildaģentūrām un struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 95. panta 1. un 2. punktā;
- Kas attiecas uz kandidātu un pretendentu piekļuves tiesībām, būtu jāiekļauj atsauce uz Regulas (EK) Nr. 45/2001 13. pantu;
- Lai risinātu jautājumu par atbilstību ar Regulas 45/2001 37. pantu, EDAU ierosina Īstenošanas kārtības 49. pantā pievienot jaunu daļu.

Attiecībā uz procedūru EDAU

- iesaka priekšlikuma preambulā iekļaut tiešu atsauci uz šo atzinumu;
- atgādina — tā kā paredzētās apstrādes darbības izraisīs svarīgas izmaiņas datu bāzes pārvaldībā un tādējādi būs saistītas ar Regulas (EK) Nr. 45/2001 27. pantu, EDAU būs jāveic sistēmas iepriekšēja pārbaude, pirms tā tiks ieviesta.

Briselē, 2006. gada 12. decembrī

Peter HUSTINX

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs

⁽¹⁸⁾ Šā punkta skaidrojumu var skatīt EDAU Atzinumā par Eiropas Parlamenta procedūru “TOP 50” (lieta 2004-0126).